

DEVELOPMENT OF GENERAL EDUCATION IN HA TINH PROVINCE – POLICY AND SOME RESULTS (2015 - 2020)

Nguyen Danh Luong*, Vu Thanh Tung

Political Academy - Ministry of National Defense

ARTICLE INFO		ABSTRACT
Received:	18/11/2022	In the Vietnamese education system, the general education is recognized as an educational level of special importance, both as a “hinge” and as a “backbone” of the education system. It aims to comprehensively develop learners in moral, intellectual, physical, aesthetic, basic skills, personal capacity development, dynamism and creativity; prepare learners to continue studying in higher education, vocational education or to participate in labor, construction and defense of the Fatherland. In the period 2015 - 2020, on the basis of thoroughly grasping the Vietnamese Communist Party's guideline and applying it to the practice of the province, Ha Tinh Provincial Party Committee province has focused on leading and directing the development of general education. By historical and logical methods, combined with methods of synthesis, statistics and comparison, the article highlights the policy and results achieved in the process of Ha Tinh Provincial Party Committee leading the development of general education. The research results confirm the correctness and creativity of Ha Tinh Provincial Party Committee in leading the development of general education. At the same time, the article points out some solutions to overcome the limitations in order to continue to develop general education in the future.
Revised:	24/02/2023	
Published:	24/02/2023	
KEYWORDS		
Ha Tinh Provincial Party Committee		
Leadership		
General education		
General education development		
Education socialization		

PHÁT TRIỂN GIÁO DỤC PHỔ THÔNG Ở TỈNH HÀ TĨNH - CHỦ TRƯỞNG VÀ MỘT SỐ KẾT QUẢ (2015 - 2020)

Nguyễn Danh Lương*, Vũ Thanh Tùng

Học viện Chính trị, Bộ Quốc phòng

THÔNG TIN BÀI BÁO	TÓM TẮT
Ngày nhận bài: 18/11/2022	Trong hệ thống giáo dục quốc dân Việt Nam, giáo dục phổ thông được nhìn nhận như một bậc giáo dục có tầm quan trọng đặc biệt, vừa là “bản lề” vừa là “xương sống” của nền giáo dục. Giáo dục phổ thông nhằm phát triển toàn diện cho người học về đạo đức, trí tuệ, thể chất, thẩm mỹ, các kỹ năng cơ bản, phát triển năng lực cá nhân, năng động, sáng tạo; sự hình thành nhân cách con người Việt Nam xã hội chủ nghĩa và trách nhiệm công dân; chuẩn bị cho người học tiếp tục học chương trình giáo dục đại học, giáo dục nghề nghiệp hoặc tham gia lao động, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Trong giai đoạn 2015-2020, trên cơ sở quán triệt đường lối của Đảng, vận dụng vào thực tiễn địa phương, Đảng bộ tỉnh Hà Tĩnh đã tập trung lãnh đạo, chỉ đạo phát triển giáo dục phổ thông tỉnh nhà. Bằng phương pháp lịch sử và phương pháp logic, kết hợp với phương pháp tổng hợp, thống kê, so sánh, bài viết làm nổi bật chủ trương và kết quả đạt được trong quá trình Đảng bộ Hà Tĩnh lãnh đạo phát triển giáo dục phổ thông. Kết quả nghiên cứu khẳng định tính đúng đắn, sáng tạo của Đảng bộ Hà Tĩnh trong lãnh đạo phát triển giáo dục phổ thông; đồng thời, đưa ra một số giải pháp khắc phục những hạn chế nhằm tiếp tục phát triển giáo dục phổ thông trong thời gian tới.
Ngày hoàn thiện: 24/02/2023	
Ngày đăng: 24/02/2023	
TỪ KHÓA	
Đảng bộ tỉnh Hà Tĩnh	
Lãnh đạo	
Giáo dục phổ thông	
Phát triển giáo dục phổ thông	
Xã hội hóa giáo dục	

DOI: <https://doi.org/10.34238/tnu-jst.6947>

* Corresponding author. Email: vulonghvct@gmail.com

1. Giới thiệu

Giáo dục có vai trò hết sức quan trọng. Phát triển giáo dục luôn là một động lực quan trọng thúc đẩy phát triển toàn diện đất nước, là điều kiện phát huy nguồn nhân lực, yếu tố cơ bản để phát triển kinh tế - xã hội. Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn quan tâm đặc biệt đến xây dựng và phát triển sự nghiệp giáo dục của đất nước. Người cho rằng giáo dục là một mặt trận quan trọng, “không có giáo dục, không có cán bộ thì không nói gì đến kinh tế - văn hóa” [1, tr.345]. Trong suốt quá trình lãnh đạo cách mạng, Đảng luôn đề cao vai trò, tầm quan trọng của giáo dục đào tạo nói chung và giáo dục phổ thông nói riêng. Đặc biệt, trong sự nghiệp đổi mới, đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa, Đảng luôn xác định giáo dục và đào tạo là quốc sách hàng đầu. Văn kiện Đại hội XII (01/2016) của Đảng nêu rõ: “Giáo dục là quốc sách hàng đầu. Phát triển giáo dục và đào tạo nhằm nâng cao dân trí, đào tạo nhân lực, bồi dưỡng nhân tài” [2, tr.114].

Hà Tĩnh là vùng quê giàu truyền thống văn hoá và cách mạng; nhất là truyền thống hiếu học, hầu như thời nào cũng có những người xuất chúng, học rộng tài cao, đỗ đạt khoa bảng làm rạng danh quê hương, đất nước. Nhận thức được vai trò, tầm quan trọng của giáo dục phổ thông, trên cơ sở quán triệt đường lối của Đảng, phát huy truyền thống hiếu học của nhân dân, từ năm 2015 - 2020, Đảng bộ tỉnh Hà Tĩnh đã quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo, đầu tư cho phát triển giáo dục phổ thông, coi đó là một đòn bẩy quan trọng để phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh. Qua đó, giáo dục phổ thông của tỉnh luôn đứng tốp đầu của cả nước. Tại các cuộc thi trong nước và quốc tế, số học sinh đạt giải cao ngày càng nhiều, tỉ lệ học sinh tốt nghiệp ngày càng tăng, chất lượng đội ngũ giáo viên và cán bộ quản lý ngày càng được nâng cao, chất lượng, hiệu quả của giáo dục phổ thông Hà Tĩnh ngày càng được nâng lên; thông qua đó, khẳng định vai trò của Đảng bộ tỉnh Hà Tĩnh.

Trong thời gian vừa qua, nghiên cứu về giáo dục và đào tạo nói chung và giáo dục phổ thông nói riêng, đã có một số công trình tiêu biểu. Bài viết của Đinh Văn Ân [3] đã phân tích vị trí, vai trò của giáo dục và đào tạo cũng như là một số giải pháp phát huy vai trò của giáo dục đào tạo đối với sự phát triển của đất nước. Phạm Ngọc Liên [4] đã nêu lên vai trò và đường lối lãnh đạo của Đảng đối với sự nghiệp phát triển giáo dục - đào tạo. Tác giả Nguyễn Hữu Chí [5] đã đi sâu làm rõ những quan điểm của Đảng về phát triển giáo dục và đào tạo qua các thời kỳ, trong đó đi sâu về đường lối trong thời kỳ đổi mới. Nguyễn Văn Đạo [6] đã phân tích chuyên sâu về vai trò tầm quan trọng của giáo dục và đào tạo đối với sự phát triển của đất nước, nhất là đối với phát triển kinh tế - xã hội. Tác giả Trần Viết Lưu [7] đã nêu đường lối của Đảng về phát triển đội ngũ nhà giáo và cán bộ quản lý trong thời kỳ công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước. Bài viết của Phạm Đức Quang [8] đã chỉ ra một số cách tiếp cận và những nội dung cơ bản của Chương trình giáo dục phổ thông 2018. Nguyễn Thị Hào [9] nghiên cứu các vấn đề cơ bản về dạy học kết hợp và đề xuất phương án tổ chức dạy học kết hợp cấp Trung học cơ sở theo Chương trình Giáo dục phổ thông năm 2018, đề xuất khung kế hoạch bài dạy kết hợp cấp Trung học cơ sở và thiết kế kế hoạch bài dạy minh họa theo khung đề xuất, đưa ra một số lưu ý khi thiết kế kế hoạch bài dạy.

Như vậy, một số công trình đã đề cập đến các nội dung phát triển giáo dục - đào tạo nói chung và giáo dục phổ thông nói riêng; trong đó, có công trình đã đề cập đến đường lối phát triển giáo dục - đào tạo của Đảng, yêu cầu phát triển giáo dục phổ thông trong sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước, đề xuất các biện pháp thực hiện chương trình giáo dục phổ thông mới và một số nội dung phát triển giáo dục phổ thông của một số địa phương. Tuy nhiên, chưa có công trình nào nghiên cứu, làm rõ quá trình về phát triển giáo dục phổ thông Hà Tĩnh. Do vậy, trong bài viết này, tác giả sẽ trình bày đầy đủ, cụ thể các chủ trương, giải pháp và kết quả đạt được của giáo dục phổ thông Hà Tĩnh, nhằm khẳng định tính đúng đắn, linh hoạt sáng tạo và vai trò của Đảng bộ tỉnh Hà Tĩnh trong lãnh đạo, chỉ đạo phát triển giáo dục phổ thông từ năm 2015 đến năm 2020.

2. Phương pháp nghiên cứu

Tác giả sử dụng phương pháp lịch sử và phương pháp logic để làm rõ những yếu tố tác động và chủ trương, giải pháp, sự chỉ đạo của Đảng bộ tỉnh Hà Tĩnh về phát triển giáo dục phổ thông.

Bên cạnh đó, bài viết còn sử dụng các phương pháp khác như là tổng hợp nhằm hệ thống hóa các chủ trương, giải pháp của Đảng bộ Hà Tĩnh. Cùng với đó, phương pháp so sánh được sử dụng nhằm làm rõ sự phát triển của giáo dục phổ thông trong giai đoạn 2015 - 2020 so với các giai đoạn trước đó. Phương pháp thống kê nhằm phân tích đánh giá, so sánh khẳng định sự phát triển về chất lượng giáo dục phổ thông Hà Tĩnh. Ngoài ra, phương pháp chuyên gia còn được sử dụng nhằm nâng cao hàm lượng khoa học của bài viết.

3. Kết quả và thảo luận

3.1. Chủ trương của Đảng bộ Hà Tĩnh về phát triển giáo dục phổ thông (2015 - 2020)

Quán triệt chủ trương của Đảng về giáo dục và đào tạo, nhất là tiếp tục thực hiện Nghị quyết Trung ương 8 khóa XI về đổi mới căn bản toàn diện giáo dục và đào tạo, Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh Hà Tĩnh đã ban hành Chương trình hành động số 1103-CTr/TU ngày 16 tháng 01 năm 2014 “*Thực hiện Nghị quyết số 29-NQ/TW của Ban Chấp hành Trung ương (khóa XI) về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo đáp ứng yêu cầu sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế*” [10] với những nội dung cơ bản như sau:

Về mục tiêu cụ thể, chương trình xác định: Phân đầu đến năm 2020, có 90% thanh niên trong độ tuổi đạt trình độ giáo dục trung học phổ thông và tương đương [10, tr.11]. Đồng thời, chương trình đã đề ra các chỉ tiêu chủ yếu đến năm 2020. *Đối với Giáo dục tiểu học*: Huy động 100% trẻ em 6 tuổi vào lớp 1, duy trì tốt số trẻ trong độ tuổi ở các trường tiểu học, tránh bỏ học giữa chừng, 100% trường tiểu học đạt chuẩn quốc gia, trong đó có 85% đạt chuẩn mức độ 2. Tổ chức tốt nội dung dạy học buổi 2 theo hướng hiệu quả, có 100% số học sinh được học 2 buổi/ngày, 100% số học sinh tiểu học được học Tiếng Anh theo chương trình chuẩn của Bộ Giáo dục và Đào tạo [10, tr.11]. *Đối với Giáo dục trung học cơ sở*: Huy động 100% học sinh hoàn thành chương trình tiểu học vào lớp 6, nâng cao chất lượng giáo dục toàn diện, hạn chế tối đa học sinh bỏ học. Có 85% trường trung học cơ sở đạt chuẩn quốc gia, hầu hết học sinh được học 2 buổi/ngày. Thực hiện tốt công tác phân luồng từ trung học cơ sở, hàng năm có từ 15% trở lên học sinh tốt nghiệp trung học cơ sở đi học nghề dài hạn [10, tr.11]. *Đối với Giáo dục trung học phổ thông*: Phân đầu có 90% trường trung học phổ thông đạt chuẩn quốc gia. Thực hiện tốt công tác phân luồng sau trung học phổ thông để học sinh tham gia học theo hướng đáp ứng nhu cầu thực tiễn. Nâng cao chất lượng tuyển sinh vào các trường đại học. Xây dựng Trường trung học phổ thông Chuyên tỉnh thành trường chất lượng cao của tỉnh và quốc gia, giữ vững vị trí là một trong mười tỉnh thuộc top dẫn đầu cả nước về học sinh giỏi quốc gia. Phân đầu hàng năm có học sinh tham gia đội dự tuyển, đội tuyển thi học sinh giỏi quốc tế [10, tr.11].

Để thực hiện các mục tiêu chủ yếu trên, chương trình đã xác định các giải pháp: *Một là*, tiếp tục chỉ đạo thực hiện Đề án quy hoạch hệ thống trường lớp, tăng cường huy động các nguồn lực đầu tư, nâng cấp cơ sở vật chất, trang thiết bị dạy học. *Hai là*, xây dựng đội ngũ nhà giáo và cán bộ quản lý giáo dục đồng bộ và chất lượng; thực hiện nghiêm túc quy chế chuyên môn, nâng cao chất lượng dạy học. *Ba là*, đẩy mạnh cải cách hành chính, đổi mới công tác quản lý giáo dục. *Bốn là*, đẩy mạnh thực hiện công tác xã hội hóa giáo dục.

Tiếp đó, Đại hội đại biểu Đảng bộ tỉnh Hà Tĩnh lần thứ XVIII nhiệm kỳ 2015 - 2020 chủ trương đổi mới căn bản và phát triển toàn diện giáo dục và đào tạo: “*Đổi mới căn bản và phát triển toàn diện giáo dục - đào tạo, tạo chuyển biến mạnh mẽ về chất lượng, hiệu quả công tác giáo dục, đào tạo... Xây dựng nền giáo dục, thực học, thực nghiệp, dạy tốt, học tốt, quản lý tốt; cơ cấu và phương thức giáo dục hợp lý, gắn với xây dựng xã hội học tập; bảo đảm các điều kiện nâng cao chất lượng; chuẩn hóa, hệ thống hóa giáo dục và đào tạo. Quan tâm đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ giáo viên, cán bộ quản lý giáo dục và đào tạo đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong giai đoạn mới*” [11, tr.62].

Trên cơ sở Nghị quyết Đại hội Đảng bộ tỉnh lần thứ XVIII và Chương trình hành động số 1103 - CTr/TU của Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh, Hội đồng nhân dân, Ủy ban nhân dân và Sở Giáo dục và Đào tạo đã ban hành các nghị quyết, kế hoạch thực hiện nhằm đẩy mạnh sự phát triển của giáo dục

phổ thông Hà Tĩnh: Kế hoạch số 19/KH- UBND ngày 24 tháng 01 năm 2017 về triển khai thực hiện Quyết định số 732/TTg của Thủ tướng chính phủ về việc phê duyệt Đề án “Đào tạo, bồi dưỡng nhà giáo và cán bộ quản lý cơ sở giáo dục đáp ứng yêu cầu đổi mới căn bản toàn diện giáo dục phổ thông giai đoạn năm 2017-2020, định hướng đến 2025” trên địa bàn tỉnh Hà Tĩnh; Nghị quyết số 96/2018/NQ-HĐND ngày 18 tháng 7 năm 2018 về phát triển giáo dục mầm non và phổ thông tỉnh Hà Tĩnh đến năm 2025 và những năm tiếp theo.

3.2. Một số kết quả về phát triển giáo dục phổ thông (2015 - 2020)

3.2.1. Ưu điểm

Một là, chất lượng giáo dục toàn diện được nâng lên, chất lượng giáo dục mũi nhọn đạt kết quả cao thuộc top đầu cả nước.

Với sự lãnh đạo chỉ đạo, kịp thời, sát đúng của Đảng bộ tỉnh Hà Tĩnh, chất lượng giáo dục phổ thông của tỉnh không ngừng được nâng lên, thể hiện trên các bậc học. Hà Tĩnh là một trong những tỉnh đi đầu về phát triển giáo dục tiểu học với tinh thần xây dựng cấp tiểu học thực sự là nền móng, nền nếp, chất lượng. Chính vì vậy mà chất lượng được nâng lên rõ rệt. Tỷ lệ học sinh hoàn thành chương trình lớp học đạt 98,6%, đây là tỷ lệ khá cao so với mặt bằng chung của cả nước. Bên cạnh đó, nhờ sự chú trọng đầu tư xây dựng trường chuẩn mà số lượng, chất lượng trường tiểu học đạt chuẩn quốc gia, thư viện tiên tiến, thư viện xuất sắc ngày càng tăng, nhất là trường chuẩn quốc gia. Với việc triển khai Chương trình giáo dục phổ thông mới 2018 chủ động, linh hoạt đúng theo chương trình chuẩn của Bộ Giáo dục và Đào tạo, sự nỗ lực của toàn ngành giáo dục nhất là đội ngũ giáo viên và học sinh, chất lượng giáo dục tiểu học tiếp tục ổn định và được nâng lên, không có học sinh bỏ học. Điều này một lần nữa khẳng định, Hà Tĩnh là điểm sáng về giáo dục tiểu học. Bên cạnh đó, công tác phổ cập giáo dục tiểu học cũng được các phòng giáo dục trong toàn tỉnh quan tâm chú trọng. Chất lượng phổ cập giáo dục tiểu học được tăng lên, nếu như 2014 trên địa bàn tỉnh mới có 154/262 xã, phường, thị trấn đạt mức độ 2, tỉ lệ (58,8%) thì đến năm 2020 có 13/13 đơn vị cấp huyện đạt chuẩn phổ cập giáo dục tiểu học mức độ 3, 216/216 (100%) đơn vị cấp xã đạt mức độ 3 [12, tr.7]. Đây là một trong những thành tích nổi bật của giáo dục tiểu học Hà Tĩnh.

Cùng với giáo dục tiểu học, chất lượng giáo dục trung học của Hà Tĩnh cũng là một điểm sáng trong cả nước. Quán triệt chủ trương, biện pháp lãnh đạo của Tỉnh ủy Hà Tĩnh, Sở Giáo dục và Đào tạo đã tăng cường các biện pháp thực hiện, nhằm nâng cao chất lượng giáo dục trung học. Tỷ lệ học sinh tốt nghiệp trung học cơ sở, trung học phổ thông hàng năm đạt trên 98%; tỷ lệ học sinh trúng tuyển vào đại học, cao đẳng đạt trên 60%; nhiều em đạt điểm tuyệt đối các môn thi, thủ khoa các trường đại học. Những con số rất ấn tượng nêu trên khẳng định thương hiệu của giáo dục trung học Hà Tĩnh. Trong kỳ thi tốt nghiệp trung học phổ thông năm 2020, học sinh tốt nghiệp đạt tỷ lệ 99,10%, trong đó có 154 bài thi đạt điểm 10 và có điểm bình quân cao nhất khu vực Bắc Trung Bộ [12, tr.8].

Bên cạnh đó, chất lượng giáo dục trung học của tỉnh còn được thể hiện qua kết quả của các kỳ thi học sinh giỏi và các cuộc thi do Bộ Giáo dục và Đào tạo tổ chức. Hà Tĩnh là một trong những địa phương luôn coi trọng việc đầu tư tuyển chọn, bồi dưỡng các đội tuyển học sinh giỏi các cấp, nhờ vậy mà hằng năm, tỷ lệ học sinh đạt giải trong các cuộc thi ngày càng tăng. Điều này được thể hiện trong kỳ thi học sinh giỏi quốc gia năm 2020, Hà Tĩnh đứng thứ 2 cả nước với 89/100 học sinh dự thi đạt giải, chiếm tỷ lệ 89%, trong đó có 04 giải Nhất, 19 giải Nhì, 31 giải Ba và 35 giải khuyến khích. Kết quả trên đây góp phần khẳng định vị thế, chất lượng của giáo dục phổ thông Hà Tĩnh, đồng thời là kết quả của sự đầu tư đúng hướng và có chiều sâu.

Cùng với đó, công tác phổ cập giáo dục, xoá mù chữ luôn được tỉnh coi trọng và đạt được những kết quả vững chắc. Tỷ lệ trẻ em trong độ tuổi đến trường tăng cao. Năm 2020, chất lượng phổ cập giáo dục trung học cơ sở có 12/13 đơn vị cấp huyện đạt mức độ 3; 01 đơn vị đạt mức 2 (là tỉnh đạt chuẩn sớm so với cả nước và các tỉnh Bắc Trung Bộ) [13, tr.3].

Hai là, cơ sở vật chất, kinh phí bảo đảm chất lượng các hoạt động giáo dục được tăng cường.

Nhận thức được vị trí, vai trò của cơ sở vật chất, kinh phí đối với nâng cao chất lượng giáo dục phổ thông, Đảng bộ tỉnh Hà Tĩnh đã chỉ đạo tăng cường đầu tư cơ sở vật chất, kinh phí cho giáo dục phổ thông. Do vậy, thiết bị trường học, nhất là phòng học, thiết bị ứng dụng công nghệ thông tin, đồ chơi ngoài trời cho trẻ em và công trình vệ sinh các cơ sở giáo dục đã được tăng cường. Cùng với đó, kinh phí đầu tư cho giáo dục phổ thông không ngừng được tăng lên, trong đó, số vốn đầu tư công trung hạn giai đoạn 2017-2020 là 180 tỷ đồng [12, tr.15]. Đây là số vốn khá lớn, nói lên quyết tâm của Hà Tĩnh nhằm không ngừng đáp ứng yêu cầu ngày càng cao của giáo dục phổ thông. Bên cạnh đó, năm 2020, Ủy ban nhân dân tỉnh đã bố trí vốn Chương trình mục tiêu xây dựng nông thôn mới, đầu tư xây dựng 79 công trình vệ sinh với tổng mức đầu tư 21.370 triệu đồng. Ngoài ra, tỉnh còn huy động nguồn tài trợ xây dựng và đưa vào sử dụng 07 nhà vệ sinh với số vốn 1.773 triệu đồng; tiến hành sửa chữa, nâng cấp hàng chục công trình vệ sinh trường học. Sở Giáo dục và Đào tạo đã tiến hành trang bị mới 125 bộ đồ chơi ngoài trời cho trẻ em, 1.508 bộ thiết bị phục vụ ứng dụng thông tin trong dạy học. Đây là sự nỗ lực rất lớn của ngành giáo dục nhằm đáp ứng ngày càng đầy đủ hơn nhu cầu của giáo viên và học sinh trên địa bàn tỉnh. Tỉnh ủy Hà Tĩnh còn chỉ đạo các địa phương lồng ghép và đầu tư hàng ngàn tỷ đồng để nâng cấp, cải tạo cơ sở, thiết bị dạy học cho các cơ sở giáo dục; đẩy mạnh xây dựng trường đạt chuẩn quốc gia đi vào chiều sâu về chất lượng các tiêu chí, nhờ vậy, số lượng trường chuẩn quốc gia trên địa bàn tỉnh không ngừng tăng lên. Tính đến cuối năm học 2019-2020, toàn tỉnh có 547/700 trường đạt chuẩn quốc gia (tỷ lệ 78,1%) [12, tr.16]. Những kết quả nổi bật trên đây thể hiện sự quyết tâm cao của giáo dục phổ thông Hà Tĩnh. Mặc dù sự tác động rất lớn của đại dịch Covi-19 đối với sự phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh, nhưng với sự đoàn kết, nỗ lực cao của các cấp các ngành, việc đầu tư kinh phí cho giáo dục phổ thông vẫn không ngừng được nâng lên.

Ba là, chất lượng đội ngũ nhà giáo và cán bộ quản lý giáo dục được nâng cao.

Đội ngũ giáo viên và cán bộ quản lý có vai trò quyết định đến chất lượng giáo dục phổ thông. Từ vị trí vai trò đó, trong những năm 2015-2020, Đảng bộ tỉnh Hà Tĩnh đã quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo sâu sát nâng cao toàn diện chất lượng đội ngũ giáo viên và cán bộ quản lý, góp phần quan trọng trong nâng cao chất lượng giáo dục phổ thông của tỉnh. Thực hiện Kế hoạch số 19/KH-UBND ngày 24 tháng 01 năm 2017 về triển khai thực hiện Quyết định số 732/TTg của Thủ tướng chính phủ về việc phê duyệt Đề án “Đào tạo, bồi dưỡng nhà giáo và cán bộ quản lý cơ sở giáo dục đáp ứng yêu cầu đổi mới căn bản toàn diện giáo dục phổ thông giai đoạn năm 2017-2020, định hướng đến 2025”, Sở Giáo dục và Đào tạo Hà Tĩnh đã chủ động trong việc sắp xếp, bố trí đội ngũ, điều chỉnh biên chế theo từng năm học nhằm phù hợp với thực tiễn nhiệm vụ giảng dạy và quản lý; chú trọng làm tốt công tác đào tạo, bồi dưỡng, có chính sách khuyến khích nhân tài, thu hút đội ngũ giáo viên có trình độ năng lực giỏi trong giảng dạy. Do vậy, so với năm 2011, số lượng giáo viên trung học phổ thông tăng 775 người, giáo viên tiểu học giảm 877 người, giáo viên trung học cơ sở giảm 1.491 người [14]. Sự tăng giảm này hoàn toàn phù hợp với sự tăng giảm của số lượng học sinh trong toàn tỉnh. Trình độ đào tạo của giáo viên phổ thông không ngừng được nâng cao so với giai đoạn trước. Năm 2019 đã có 100% giáo viên các cấp học đều đạt chuẩn đào tạo, tỷ lệ trên chuẩn đào tạo ngày càng cao, trong đó, tiểu học 96%, trung học cơ sở 83%, trung học phổ thông 17.5% [14]. Tỷ lệ này là khá cao so với mặt bằng chung các tỉnh khu vực Bắc Trung Bộ và trên địa bàn cả nước. Điều đáng nói là, phần lớn đại đa số các thể hệ cán bộ quản lý, giáo viên đều có phẩm chất, đạo đức tốt, có tinh thần trách nhiệm cao, gắn bó với nghề, nỗ lực vượt qua khó khăn để hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao.

Bốn là, công tác xã hội hoá giáo dục được đẩy mạnh và phát huy tác dụng.

Phát huy tinh thần sự nghiệp giáo dục là của toàn dân, Đảng bộ tỉnh Hà Tĩnh đã thường xuyên quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo đẩy mạnh công tác xã hội hóa giáo dục, phát huy tốt vai trò, tinh thần đoàn kết của các tổ chức và nhân dân tham gia vào quá trình phát triển giáo dục phổ thông. Đã có nhiều tổ chức, cá nhân tham gia đóng góp xây dựng các quỹ khuyến học, xây dựng các trường phổ thông tư thục đáp ứng nhu cầu học tập của học sinh. Trong đó, năm 2020, toàn tỉnh đã có 7 trường

phổ thông ngoài công lập [14]. Ngoài ra, hàng năm, các cơ sở giáo dục còn huy động nguồn đóng góp của xã hội lên tới hàng trăm tỷ đồng để tăng cường cơ sở vật chất trường học. Các cấp, các ngành, các tổ chức chính trị, xã hội và nhân dân ngày càng quan tâm hơn đến giáo dục, phối hợp chặt chẽ với ngành giáo dục trong việc giáo dục học sinh, xây dựng môi trường giáo dục trong và ngoài nhà trường. Vì vậy, các phong trào khuyến học, khuyến tài phát triển khá sâu rộng đến tận từng gia đình, dòng họ, địa phương, đơn vị. Nhiều quỹ khuyến học được thành lập như: “Quỹ khuyến học đất Hồng Lam”, “Quỹ khuyến học khuyến tài Nguyễn Du”... đã kịp thời biểu dương, khen thưởng học sinh có thành tích cao trong học tập. Trong đó, quỹ khuyến học cấp tỉnh năm 2019 là 20 tỷ 235 triệu đồng (tăng gấp 45 lần so với năm 2000) [14]. Đây là con số rất ấn tượng về phong trào khuyến học của Hà Tĩnh, là một trong những địa phương đi đầu trong công tác xã hội hóa giáo dục, đã phát huy tốt sức đóng góp của nhân dân tinh vào sự nghiệp giáo dục phổ thông.

Đề đạt được những kết quả nói trên, trước hết, Đảng bộ tỉnh Hà Tĩnh đã vận dụng sáng tạo các chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước vào hoạch định chủ trương phát triển giáo dục phổ thông của tỉnh. Bên cạnh đó, có sự phối hợp tích cực của các ngành, các tổ chức chính trị, xã hội, các đoàn thể quần chúng, các tầng lớp nhân dân trong phát triển giáo dục phổ thông. Ngoài ra, đội ngũ cán bộ quản lý giáo dục, nhà giáo có phẩm chất, đạo đức tốt, có tinh thần trách nhiệm cao, gắn bó với nghề, nỗ lực vượt qua khó khăn để hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao. Học sinh Hà Tĩnh đa số đều chịu khó, thông minh, có ý thức phấn đấu vươn lên trong học tập.

3.2.2. Hạn chế

Bên cạnh những kết quả đã đạt được, giáo dục phổ thông Hà Tĩnh vẫn còn một số hạn chế cần phải có giải pháp khắc phục:

Một là, chất lượng giáo dục chưa toàn diện và chưa đồng đều.

Mặc dù Hà Tĩnh luôn đứng tốp đầu cả nước về giáo dục phổ thông, tuy nhiên, chất lượng giáo dục toàn diện còn hạn chế, chưa đồng đều giữa các vùng, nhất là các trường ở huyện miền núi. Công tác đổi mới giáo dục phổ thông, áp dụng mô hình trường học mới (VNEN) gặp nhiều khó khăn, bất cập. Công tác giáo dục đạo đức, kỹ năng sống, giáo dục truyền thống chưa được quan tâm đúng mức. Việc tổ chức dạy học tiếng Anh và tin học còn nhiều khó khăn, bất cập. Bên cạnh đó việc ứng dụng công nghệ thông tin và khai thác thiết bị dạy học trong dạy học ngoại ngữ cho các cấp học đã được quan tâm song chưa đáp ứng được yêu cầu đề ra.

Hai là, đội ngũ nhà giáo còn bất cập về số lượng, chất lượng.

Đội ngũ giáo viên hiện nay ở Hà Tĩnh vẫn thiếu, do công tác quản lý, tuyển dụng, sử dụng, luân chuyển, đào tạo, đánh giá xếp loại cán bộ quản lý trường học và giáo viên còn bất cập, thiếu thống nhất. Tình trạng thừa, thiếu, không đồng bộ về cơ cấu giáo viên ở một số cơ sở giáo dục vẫn còn. Một số địa phương còn thiếu giáo viên văn hóa ở cấp tiểu học, chưa đảm bảo tỷ lệ tối thiểu (1,6 giáo viên/lớp). Bên cạnh đó, năng lực thực tế của cán bộ quản lý và giáo viên chưa tương xứng với trình độ đào tạo, chưa đáp ứng được yêu cầu đổi mới, nhất là việc vận dụng công nghệ thông tin vào giảng dạy của giáo viên còn nhiều hạn chế. Cùng với đó, do thu nhập thấp, nên giáo viên chưa yên tâm công tác. Điều này ảnh hưởng rất lớn tới chất lượng giáo dục phổ thông.

Ba là, cơ sở vật chất, thiết bị dạy học trường học vẫn còn thiếu, nhiều nơi xuống cấp, thiếu phòng chức năng, công trình công cộng.

Mặc dù trong thời gian qua, cơ sở vật chất phục vụ cho dạy học đã được tăng cường, nhưng thực tế hiện nay, cơ sở vật chất, trang thiết bị dạy học ở các trường phổ thông chưa đáp ứng yêu cầu nâng cao chất lượng dạy học, nhất là ở vùng sâu, vùng xa, vùng khó khăn (Hương Khê, Vũ Quang). Thiết bị dạy học thiếu và không đồng bộ, chỉ đáp ứng khoảng gần 70% nhu cầu [14]. Ở một số trường, cơ sở vật chất đã bị xuống cấp, nhất là ở các xã thường xuyên bị thiên tai, lũ lụt, việc khắc phục gặp khó khăn. Ngoài ra, còn một số đơn vị chưa quan tâm đến việc xây dựng, bổ sung cơ sở vật chất nên nhiều hạng mục, công trình xuống cấp; phòng chức năng, phòng thí nghiệm, thực hành, thư viện, công trình vệ sinh trường học chưa đảm bảo. Trong khi đó, nhiều trường ở thành phố, thị trấn quá tải do số lượng học sinh tăng. Đối với xây dựng các trường chuẩn quốc gia đã có

kết quả đáng ghi nhận, nhưng do kinh phí chưa bảo đảm nên tốc độ xây dựng trường đạt chuẩn quốc gia gặp nhiều khó khăn. Điều này cũng ảnh hưởng đến nhu cầu học tập của học sinh.

Bốn là, công tác xã hội hoá giáo dục chưa đáp ứng yêu cầu, huy động đóng góp của xã hội cho giáo dục còn hạn chế.

Hà Tĩnh là một trong những địa phương đi đầu cả nước trong công tác xã hội hóa giáo dục, ngân sách đầu tư của các tổ chức cá nhân ngày càng tăng, các quỹ khuyến học được xây dựng. Tuy nhiên, hiện nay kết quả mang lại chưa cao, việc huy động các nguồn đóng góp cho giáo dục phổ thông còn hạn chế, chưa tương xứng với tiềm năng của tỉnh. Một số địa phương chưa quyết liệt trong kêu gọi đầu tư từ các cá nhân, tổ chức, doanh nghiệp, vẫn còn tư tưởng trông chờ kinh phí ở trên, chưa phát huy tính chủ động huy động nguồn lực tại địa phương. Do vậy, việc huy động sự đóng góp của xã hội cho giáo dục hiệu quả chưa cao.

Những hạn chế nêu trên là do công tác lãnh đạo chỉ đạo của Đảng bộ tỉnh Hà Tĩnh có lúc hiệu quả chưa cao, chưa tương xứng với tiềm năng của tỉnh. Công tác chỉ đạo của một số cấp ủy, chính quyền các cấp còn chưa kịp thời, các giải pháp còn thiếu đồng bộ, chưa quyết liệt, các nguồn lực đầu tư cho giáo dục chưa đáp ứng với yêu cầu phát triển giáo dục phổ thông. Bên cạnh đó, chất lượng đội ngũ giáo viên và cán bộ quản lý chưa đồng đều, trình độ năng lực có bộ phận còn hạn chế nhất là trong áp dụng khoa học công nghệ vào giảng dạy, chưa thật sự say mê với nghề nghiệp. Ngoài ra, công tác tham mưu của Sở Giáo dục và Đào tạo có thời điểm chưa kịp thời.

3.3. Một số giải pháp phát triển giáo dục phổ thông trong thời gian tới

Trên cơ sở những hạn chế và nguyên nhân đã nêu trên, trong thời gian tới, để giáo dục phổ thông Hà Tĩnh tiếp tục phát triển tương xứng với tiềm năng thế mạnh của tỉnh, Đảng bộ Hà Tĩnh cần tập trung chỉ đạo thực hiện tốt một số giải pháp sau:

Một là, tiếp tục quán triệt, triển khai thực hiện đồng bộ, có hiệu quả chỉ thị, nghị quyết các cấp về lĩnh vực giáo dục phổ thông.

Đây là giải pháp hết sức quan trọng quyết định đến sự phát triển của giáo dục phổ thông. Do vậy, cần tiếp tục làm tốt công tác tuyên truyền cho cán bộ, đảng viên và nhân dân trên toàn tỉnh về mục tiêu, quan điểm, giải pháp phát triển giáo dục đào tạo nói chung, giáo dục phổ thông nói riêng của Nghị quyết Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XIII, Nghị quyết 29-NQ/TW của Ban Chấp hành Trung ương khóa XI ngày 4 tháng 11 năm 2013 “*về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế*”, Nghị quyết Đại hội Đảng bộ tỉnh lần thứ XVIII, Nghị quyết số 96/2018/NQ-HĐND ngày 18 tháng 7 năm 2018 của Hội đồng nhân dân tỉnh Hà Tĩnh, triển khai thực hiện một cách chặt chẽ, đồng bộ, hiệu quả. Đồng thời, tạo đột phá toàn diện về giáo dục phổ thông từ đào tạo nhân lực và có chính sách thu hút nhân tài để làm nòng cốt cho nâng cao chất lượng dạy học.

Hai là, làm tốt công tác phát triển đội ngũ cán bộ quản lý, giáo viên; tăng cường cơ sở vật chất, trang thiết bị trường học theo hướng hiện đại; đẩy mạnh đầu tư hạ tầng và ứng dụng mạnh mẽ công nghệ thông tin trong giáo dục phổ thông.

Đây là những yếu tố cơ bản bảo đảm cho việc nâng cao chất lượng giáo dục phổ thông. Vì vậy, cần phải làm tốt công tác đào tạo, bồi dưỡng, nâng cao chất lượng đội ngũ giáo viên và cán bộ quản lý, thực hiện tuyên dụng, quy hoạch đội ngũ giáo viên và cán bộ quản lý đúng quy trình, đủ về số lượng, nâng cao về chất lượng, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ giáo dục phổ thông của tỉnh. Tiếp tục tăng cường đầu tư kinh phí và cơ sở vật chất, trang thiết bị hiện đại, ứng dụng có hiệu quả công nghệ thông tin vào nâng cao chất lượng giảng dạy và học tập. Đồng thời, đẩy mạnh xây dựng các trường chuẩn Quốc gia, nhất là trên địa bàn các huyện vùng núi khó khăn, đáp ứng nhu cầu học tập của học sinh.

Ba là, tiếp tục đẩy mạnh xã hội hoá giáo dục nhằm huy động các tổ chức, cá nhân tham gia phát triển giáo dục, đào tạo.

Đây là biện pháp thiết thực nhằm huy động nguồn lực đóng góp về vật chất và tinh thần của

nhân dân thúc đẩy phát triển giáo dục phổ thông. Do vậy, cần tiếp tục làm tốt công tác tuyên truyền, nâng cao nhận thức cho nhân dân toàn tỉnh về vị trí, vai trò, tầm quan trọng của giáo dục phổ thông. Phát huy vai trò của các tổ chức khuyến học nhằm tăng cường kêu gọi, huy động, tạo điều kiện để cá nhân, tổ chức đầu tư phát triển sự nghiệp giáo dục, khuyến khích thành lập các trường phổ thông tư thục. Tăng cường hơn nữa công tác xã hội hóa nhằm nâng cấp, sửa chữa, nâng cấp cơ sở vật chất trường học đáp ứng yêu cầu giảng dạy và học tập.

4. Kết luận

Giáo dục, đào tạo là “quốc sách hàng đầu” nhằm nâng cao dân trí, đào tạo nhân lực, bồi dưỡng nhân tài, đáp ứng yêu cầu phát triển kinh tế - xã hội. Trong những năm qua, dưới ánh sáng đường lối của Đảng, vận dụng sáng tạo vào thực tiễn của tỉnh, Đảng bộ tỉnh Hà Tĩnh đã lãnh đạo, chỉ đạo sát đúng, kịp thời, góp phần đưa chất lượng giáo dục phổ thông của tỉnh không ngừng được nâng cao. Trong thời gian tới, Đảng bộ tỉnh Hà Tĩnh cần làm tốt hơn nữa công tác giáo dục, tuyên truyền nâng cao nhận thức cho cán bộ, Đảng viên và nhân dân trên địa bàn tỉnh về vị trí, vai trò, tầm quan trọng của giáo dục phổ thông, đồng thời đề ra các chủ trương, giải pháp sát đúng, kịp thời nhằm khắc phục hạn chế, tồn tại. Đảng bộ tỉnh cần phải phát huy sức mạnh tổng hợp của các cấp, các ngành, kết hợp mọi nguồn lực trong phát triển giáo dục phổ thông.

TÀI LIỆU THAM KHẢO/ REFERENCES

- [1] *Ho Chi Minh Complete Works*, volume 10, National Political Publishing House, Hanoi, 2011.
- [2] Communist Party of Vietnam, *Documents of the 12th National Congress of Deputies*, Office of the Party Central Committee, Hanoi, 2016.
- [3] V. A. Dinh, *Education and training course of development*. Finance Publishing House, 2008
- [4] N. L. Pham, *The Communist Party of Vietnam with the cause of education and training*. University of Education Publishers, 2010.
- [5] H. C. Nguyen, “The Party's viewpoints on education and training through historical stages,” *Journal of Vietnam Communist Party's History*, no. 10, pp. 50-53, 2019.
- [6] V. D. Nguyen, “Some thoughts on education - training for development,” *VNU Journal of Science*, no. 4, pp. 45-49, 2019.
- [7] V. L. Tran, “Developing the contingent of teachers and administrators in the current period,” *Journal of Propaganda*, no. 8, pp. 25-29, 2020.
- [8] D. Q. Pham, “Some general issues on standardization in the general education curriculum,” *Vietnam Journal of Educational Sciences*, vol. 18, no. 10, pp. 1-6, 2022.
- [9] T. H. Nguyen, “Designing lesson plans in online blended learning and directly at the junior high school level of Literature according to the General Education Program in 2018,” *Vietnam Journal of Educational Sciences*, vol. 18, no. 11, pp. 47-53, 2022.
- [10] Ha Tinh Provincial Party Committee, *No. 1103-CTr/TU dated January 16, 2014 Action Plan of Provincial Party Committee, Implementation of Resolution No. 29-NQ/TW of the Central Committee (XI term) on renovation of grassroots Comprehensive education and training to meet the requirements of industrialization and modernization in the context of a socialist-oriented market economy and international integration*, Ha Tinh, 2014.
- [11] Ha Tinh Provincial Party Committee, *Documents of the 17th Congress of Deputies, term 2015 - 2020*, Office of Records and Archives of Ha Tinh Province, Ha Tinh, 2015.
- [12] Ha Tinh Department of Education and Training, *No. 1090/BC-SGDDT, dated September 29, 2020 reports Summary of the 2019-2020 school year, orientation and key tasks for the 2020-2021 school year*, Ha Tinh, 2020.
- [13] Ha Tinh Department of Education and Training, *No. 1150-BC-SGDDT, dated June 10, 2022, Summary Report of the Politburo's Resolution No. 39-NQ/TW*, Ha Tinh, 2022.
- [14] Q. A. Nguyen, “Ha Tinh education and training in 30 years of re-establishing the province (1991-2020),” the Portal of Ha Tinh Department of Education and Training, June 22, 2021. [Online]. Available: <http://hatinh.edu.vn/>. [Accessed October 29, 2022].